

Regionala kemresurser utlarmade till trafikolycka

Tisdagen den 18:e maj fick larmcentralen i Allier larm om en farligt gods olycka med två tyngre fordon inblandade. Olyckan hade inträffat längs väg RD 907, i kommunen Lapalisse. Larmcentralen larmade ut enligt larmplan: ett ledningsfordon med befäl, två släckbilar, en ambulans, en räddningsbil och ett kemfordon.

När de första räddningsfordonen anländer till olycksplatsen, möter de en syn där en lastbil ligger på vänstra sidan på gångbanan samt en lastbil lastad med en mängd olika kemikalier. Från lastbilen med kemikalierna syntes en rödaktig rök stiga rakt upp. De två första släckbilarna fick order om att placera sig 70 meter från olycksplatsen.

Räddningsmanskaper från räddningsbilen och från en utav släckbilarna, gick fram till olycksplatsen med andningsskydd för att ta loss en skadad. Efter att detta utförts samt att ytterligare kemresurser anlät till platsen, återgick personalen från släckbilen till att säkra mot brand och att vara skyddsgrupp till de första kemdykarna.

Larmcentralen mottog lägesrapport och chefsberedskapen fattade då beslut om ytterligare förstärkning i form av ledningsresurser och kemresurser.

Redan från början av insatsen hade man börjat dela in räddningsresurserna i sektorer. Sektorindelningen baserades på de olika arbetsuppgifterna på olycksplatsen. Befälssituationen på respektive sektor såg ut på följande sätt:

- Sektor ledning: bestod av räddningsledare (som hade genomgått specialutbildning i räddningskemi), en brandlöjtnant samt ett underbefäl.
- Sektor brand: en brandlöjtnant.
- Sektor analys: en brandkapten med specialutbildning i räddningskemi.
- Sektor rekognoscering: en brandlöjtnant med specialutbildning i räddningskemi.
- Sektor säkerhet: en brandlöjtnant.
- Sektor andningsskydd: inledningsvis ett underbefäl och efter en timme blev det en brandlöjtnant.
- Sektor logistik: en brandofficer.

De första problemen bestod i att exakt bestämma vad respektive behållare innehöll samt ta reda på egenskaper och risker med respektive kemikalie. Efter överläggningar och diskussioner i sektor ledning, bestämdes det att man skulle ta bort kapell etc. på lastbilen i syfte att förbereda för lyft av behållarna för att därefter placera dem i slutna behållare placerade bredvid. Avslutningsvis skulle behållarna transporteras därifrån med en rekvirerad lastbil.

Då orange rök syntes då och då vid olycksplatsen, föranledde detta att kemresurser skulle finnas på platsen ända tills insatsen avslutades. Då insatsen pågick under en längre tid, föranledde detta att sektorcheferna var vaksamma på sin personal (med tanke på trötthet som kunde uppstå samt riskerna med insatsen).

Berörda kemikalier (i behållarna):

- Salpetersyra, 1600 liter.
- Natriumhydroxid, 3200 liter.
- Väteperoxid, 400 liter.
- Lacknafta, 3000 liter.
- Svavelsyra, 30 liter.
- Butylglykol, 200 liter.
- Sirap, 800 liter.

I stora drag fanns följande moment att utföra under insatsen:

- Avspärrning av riskområdet.
- Losstagning av en skadad.
- Avstängning av vägar.
- Ge direktiv om färdväg till förstärkande enheter.
- Rekognosceringar och andra uppdrag utförda av kemdykare med kemskyddsdräkt och andningsskydd.
- Ledning av insatsen från ledningsplatsen.
- Samordning mellan sektorerna.
- Samverkan med andra myndigheter och organisationer. Information till pressen.
- Avlösning av kemdykare.
- Säkerställa att luftpaket, andningsskydd fanns i tillräcklig mängd.
- Mat och dryck till egen personal.
- Förhindra att utsläpp uppstår under lyftmomentet.

Erfarenheter

- Då larmet inkom, fanns det maximalt tillgänglig räddningstjänstpersonal – både heltidsanställda och frivilliga. Eftersom larmet inkom innan de frivilliga brandmännen hade begett sig till ordinarie arbetsplatser.
- Olyckan inträffade under en veckodag, då det var möjligt att mobilisera borgmästaren och hela den politiska ledningen i kommunen.
- De utlarmade räddningseenheterna var väl medvetna, utbildade och övade på trafikolyckor och farligt gods olyckor.
- De brandbefälen som deltog vid insatsen var väl övade vad gäller ledning av större olyckor.
- Larmcentralen hade väl utarbetade larmplaner, vilket gjorde att insatsen snabbt kom igång.
- De regionala kemresurserna i form av manskaper, befäl och utrustning var outhärliga under insatsen. Samövningar med dessa styrkor

var en bidragande orsak till att insatsen gick så bra som den gjorde.

- En snabb utbyggnad av ledningsnivåer, sektorindelning etc. borgade också för en lyckad insats.
- Tydlig utmärkning av sektorcheferna underlättade ledningen av insatsen.

Av: Commandant P. Mondet (Commandant le Groupement Sud)

Ur: Le Sapeur Pompier, juli-augusti 1999

Nyckelord: farligt gods olycka, regionala kemresurser.